

การพัฒนาตัวชี้วัดและแนวทางส่งเสริมการพัฒนาตนให้รอบรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

Development of indicators and guidelines to promote the development
of their well-rounded students Grade 3 Surin Primary Educational
Service Area Office 3

กนกวรรณ พันธุ์ชมภู¹

สมนึก ภัททิยธนี²

บทคัดย่อ

การพัฒนาตนให้เป็นผู้รอบรู้ของนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สามารถส่งเสริม พัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมีศักยภาพพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้รุ่งเรือง ซึ่งความรอบรู้ เป็นตัวแปรทางจิตวิทยาที่ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะวัดด้วยองค์ประกอบใดๆ จึงจะถือว่าเป็นผู้รอบรู้ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาตนให้รอบรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรก เป็นการพัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาตนให้รอบรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อการคัดเลือกตัวชี้วัดการพัฒนาตนให้รอบรู้และวิธีการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาที่มีผลงานด้านการพัฒนานักเรียนให้มีความรอบรู้ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสังเกตการสนทนากลุ่มเพื่อพิจารณากลั่นกรองตัวชี้วัดที่ได้จากการพัฒนาขึ้นในวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในส่วนแรก ขั้นตอนที่สอง เป็นการหาแนวทางการส่งเสริมตัวชี้วัดการพัฒนาตนให้รอบรู้ ที่พัฒนาขึ้นโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาทางด้านการพัฒนาตนให้รอบรู้ของนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง จำนวนอีก 5 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ตัวชี้วัดการพัฒนาตนให้รอบรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาขึ้นมีจำนวน 5 ด้าน 18 ตัวชี้วัด ซึ่งประกอบด้วย ด้านการยึดมั่นต่อความจริง 4 ตัวชี้วัด ด้านรู้จักควบคุมจิตใจและพฤติกรรมให้เรียนรู้อยู่เสมอ 4 ตัวชี้วัด ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ส่วนตน 3 ตัวชี้วัด ด้านการฝึกจิตได้สำนึกในการทำงาน 3 ตัวชี้วัด และด้านมีความคิดสร้างสรรค์ 4 ตัวชี้วัด

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาด้านให้รอบรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ดังนี้ ครูควรสร้างความตระหนักในการพัฒนาด้านให้รอบรู้ สอดแทรกกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านให้รอบรู้ของนักเรียน โดยบูรณาการในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระให้นักเรียนได้ฝึกคิด ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ควรให้นักเรียนมีการสร้างวิสัยทัศน์ของตนเองอย่างชัดเจน จัดงบประมาณสำหรับส่งเสริมการพัฒนาด้านให้รอบรู้ของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนใช้ในการพัฒนาด้านตนเองตามความสนใจ และความถนัด สร้างแรงจูงใจในการคิดอย่างเป็นระบบให้แก่ นักเรียน ให้นักเรียนคิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการวางแผนอย่างมีขั้นตอนตามลำดับ

คำสำคัญ การพัฒนาด้านให้รอบรู้ การพัฒนาตัวชี้วัด แนวทางการส่งเสริม

Abstract

Their development as personal mastery student. It is important to promote. To develop the quality and efficiency with the potential to develop their own glory. This knowledge Psychological factors are still unclear as to measure the elements to be considered an intellectual, so this research is intended to develop indicators to develop their knowledge for students. The research is divided into two stages with the first stage. The development of indicators to develop their knowledge. For students with a three way research is interviewing professionals to teach in secondary and higher education. He was selected by a specific (Purposive Sampling) of five people. Tools used in research A semi-structured interview The indicators were selected to develop their knowledge. The discussion group The samples High school teacher whose work on developing students' knowledge. Acquired by selecting specific (Purposive Sampling) of six people. Tools used in research Observe a group chat To consider a measure that has developed in the way of interviews with experts in the First Division. Step Two The measure seeks to promote the development of their knowledge. For the third year, students developed by the experts interviewed five other people. The analysis of quantitative data using basic statistics including average and standard deviation. And data analysis using qualitative content analysis (Content Analysis).

The results were as follows:

1. indicators of their well-rounded development. For the third year, students have developed a number of indicators which includes five top 18. The adherence to the truth, four indicators as mind control and behavior to learn is always four metrics to create a vision

of the three indicators of training the subconscious to work three indicators and side. intelligent four indicators.

2. Guidelines for the promotion of their personal mastery development of students. Teachers should include raising awareness in developing their knowledge. Incorporating activities that allow students to learn all the time. Intervention Project Activities that promote their well-rounded development of students by integrating the learning of students in the eighth group to train students to think. Find the answers yourself regularly. Students should have a vision or purpose in their lives clearly. Presents its budget for promoting the development of students. In order for students to develop their interests and aptitudes. Creating incentives for students to think systematically. I do not think the students solve problems on their own. It is planned as a step sequence.

Keywords : Personal mastery, Development of Key Indicators, Guidelines encouraged

บทนำ

การเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมการพัฒนาตนให้รอบรู้ จะต้องมีการฝึกฝนตนเองให้มีจุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และกว้างไกล เพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนเอง ให้สามารถเข้าใจถึงแก่นแท้ของสิ่งที่ได้เรียนรู้มา หรือแม้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้ถึงแก่นแท้ของบทเรียน สามารถพัฒนาตนเองจากการศึกษาหาความรู้หรือเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ รอบตัวได้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งพื้นฐานสำคัญให้เกิดการเรียนรู้ คือ การเรียนเพื่อรู้ คือ การรวมความรู้สามัญอย่างกว้างๆ เข้าด้วยกันหรือการศึกษาลงลึกในบางวิชา ภูมิหลังเหล่านี้จะเป็นใบเบิกทางไปสู่การศึกษาตลอดชีวิตโดยช่วยวางรากฐานให้กับคนที่ชอบแสวงหาความรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง นอกเหนือจากเรียนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานอาชีพได้แล้ว การเรียนรู้จะต้องช่วยสร้างความสามารถให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้ในสถานการณ์ต่างๆ และให้สามารถทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้ และการเรียนรู้เพื่อชีวิต คือ ความเป็นอิสระและรู้จักตัดสินใจรับผิดชอบโดยส่วนตัวอย่างแรงกล้าต่อการที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันกับผู้อื่น ความสามารถพิเศษที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคลดุจดังขุมทรัพย์ที่ถูกฝังไว้จะต้องถูกปลุก ถูกกระตุ้นให้ปรากฏขึ้น ตัวอย่างของความสามารถพิเศษดังกล่าว ได้แก่ ความสามารถในการจำ การคิดใช้เหตุผล การมีจินตนาการ ความสามารถทางร่างกาย ความมีสุนทรียภาพ ความถนัดในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น และการมีบุคลิกภาพที่เป็นเสน่ห์โดยธรรมชาติของผู้นำเป็นต้น นอกจากนั้นเพื่อเตรียมตัวเองให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่จะต้องมีการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพให้ทัดเทียมกับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน จึงควรมีการพัฒนาตนให้รอบรู้ ซึ่งสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น การอ่าน เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ การนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ การฟัง การดู เลือกฟัง เลือกดู ได้อย่างมีวิจารณญาณ ไม่ว่าจะเป็นการฟังหรือการดูจากแหล่งต่างๆ เช่น จากวิทยุ โทรทัศน์ ผู้รู้

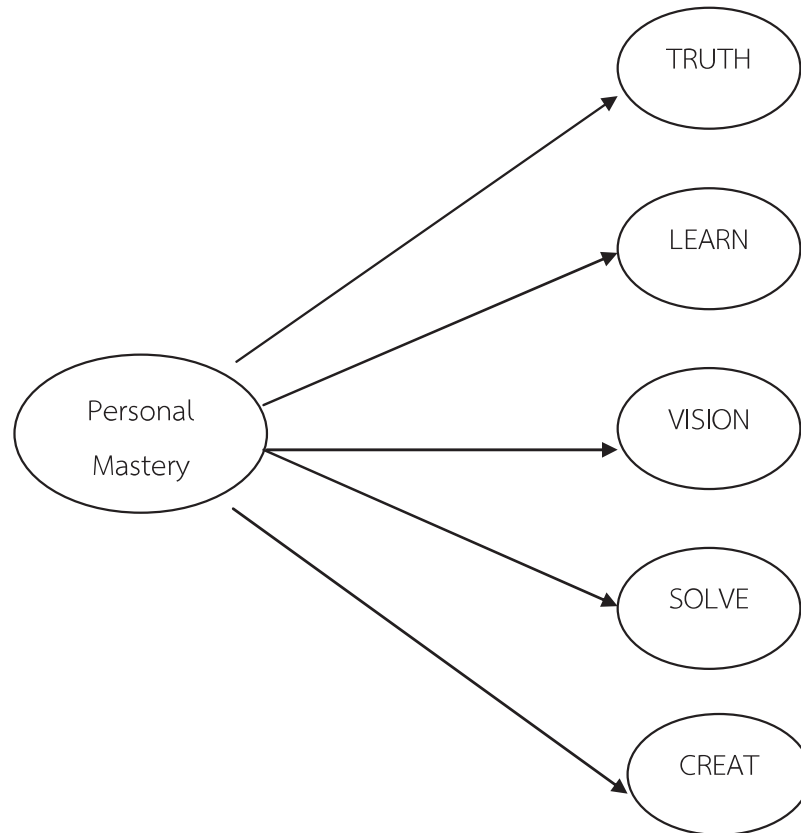
หนังสือพิมพ์ ตลอดจนเหตุการณ์หรือสถานการณ์จริง การเรียนพิเศษ เข้าร่วมกิจกรรมแข่งขันทางวิชาการ หรือแม้กระทั่งการเล่นก็เป็นการพัฒนาตนเองได้เช่นเดียวกัน วรรณจริย มั่งสิงห์ (2547 : 18) ซึ่งการที่จะได้มาซึ่งการพัฒนาตนให้รอบรู้ของแต่ละบุคคลนั้น จะต้องสร้างคุณลักษณะหลายลักษณะตามความสามารถของแต่ละบุคคลที่ทำได้เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนให้รอบรู้ เป็นผู้ใฝ่เรียน ใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา มีทัศนคติที่ดีต่อการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองให้มีศักยภาพอยู่เสมอ ซึ่งนับเป็นเรื่องสำคัญในการที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งการที่จะเป็นบุคคลที่มีการพัฒนาตนให้รอบรู้ได้นั้น ตัวบุคคลนั้นๆ จะต้องสร้างพฤติกรรมของการพัฒนาตนให้รอบรู้ขึ้นมา

ในอดีตที่ผ่านมามักจะมุ่งเน้นการพัฒนาคนที่เปลี่ยนนอกคือมุ่งเน้นที่การพัฒนา “องค์ความรู้ (Knowledge)” “ทักษะ(Skill)” หรือ “พฤติกรรม (Behavior)” มากกว่าการพัฒนาที่แก่นแท้ของคนซึ่งหมายถึง “ทัศนคติ(Attitude)” “แรงจูงใจ(Motivation)” หรือ “อุปนิสัย(Trait)” จึงทำให้การพัฒนาบุคลากรไม่ได้ผลเท่าที่ควร มักจะมุ่งเน้นผลการพัฒนาระยะสั้นมากกว่าระยะยาว ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาและฝึกอบรมจึงออกมาในลักษณะของการพัฒนาความรู้ ทักษะ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภายนอกเพียงอย่างเดียว เพราะสามารถเห็นผลได้ทันที แนวทางหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ไปสู่การพัฒนาทัศนคติ แรงจูงใจ และอุปนิสัยเพื่อให้ค้นหาความรู้เอง พัฒนาทักษะด้วยตัวเอง รวมถึงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามทัศนคติที่เปลี่ยนไป ในปัจจุบันคือ การพัฒนาตนเอง (Self-Development) เป็นแนวทางที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจเพื่อสร้างแรงจูงใจในชีวิต เน้นการค้นหาตัวเอง การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของตัวเอง การกำหนดเป้าหมายในชีวิต การกำหนดแนวทางไปสู่เป้าหมาย รวมถึงการจัดทำแผนการดำเนินชีวิตที่เป็นรูปธรรม (การพัฒนาตนเอง, 2556 : เว็บไซต์) โดยอยู่บนพื้นฐานของการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งองค์ประกอบหลักของลักษณะการเป็นบุคคลรอบรู้ คือ บุคลากรทุกคนจะต้องพยายามกำหนดวิสัยทัศน์ที่ต้องการของแต่ละคน และทุกคนต้องยอมรับความเป็นจริงเพื่อหาหนทางที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้นๆ (Senge, 1990 : 18)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว การเป็นผู้มีการพัฒนาตนให้รอบรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นสิ่งสำคัญที่สมควรพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล สามารถส่งเสริมในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีศักยภาพพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้รุ่งเรือง ซึ่งความรอบรู้ เป็นตัวแปรทางจิตวิทยาที่ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะวัดด้วยองค์ประกอบใด บุคคลที่มีลักษณะเช่นใดจึงจะถือว่าเป็นผู้รอบรู้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาตัวชี้วัดและแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาตนให้รอบรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูหรือผู้จัดการศึกษาได้ข้อมูลมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาตนให้รอบรู้ของนักเรียนให้มีความรู้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานเป็นระดับการศึกษาที่ต้องมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการตอบสนองต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาตนเองให้กับผู้เรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไปในสังคมโลกปัจจุบันอย่างมีเป้าหมาย สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาดนให้รอบรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาดนให้รอบรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ภาพ 1 โมเดลโครงสร้างองค์ประกอบตัวชี้วัดรวมการพัฒนาดนให้รอบรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการคัดเลือกหรือเพิ่มเติมตัวชี้วัดการพัฒนาดนให้รอบรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. วิธีการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนที่มีผลงานด้านการพัฒนานักเรียนให้มีความรอบรู้ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้ในการสนทนากลุ่มเพื่อพิจารณากลับกรอง รับรองและเพิ่มเติมตัวชี้วัดที่ได้จากการพัฒนาขึ้นในวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญระดับระดับมหาวิทยาลัยและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ขั้นตอนที่สอง เป็นการหาแนวทางการส่งเสริมตัวชี้วัดการพัฒนาดนให้รอบรู้ สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวนอีก 5 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์สถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ตัวชี้วัดการพัฒนาดนให้รอบรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาขึ้นมีจำนวน 5 ด้าน 18 ตัวชี้วัด ซึ่งประกอบด้วย ด้านการยึดมั่นต่อความจริง 4 ตัวชี้วัด ด้านรู้จักควบคุมจิตใจและพฤติกรรมให้เรียนรู้อยู่เสมอ 4 ตัวชี้วัด ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ส่วนตัว 3 ตัวชี้วัด ด้านการฝึกจิตได้สำนึกในการทำงาน 3 ตัวชี้วัด และด้านมีความคิดสร้างสรรค์ 4 ตัวชี้วัด

2. แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาดนให้รอบรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้แก่ ครูควรสร้างความตระหนักในการพัฒนาดนให้รอบรู้ สอดแทรกกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา เมื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถเข้าใจได้ด้วยตนเอง นักเรียนก็จะเห็นความสำคัญของการพัฒนาดนให้รอบรู้ ควรมีการจัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาดนให้รอบรู้ของนักเรียนโดยบูรณาการในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระ ให้นักเรียนได้ฝึกคิดค้นหาคำตอบด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ควรให้นักเรียนมีการสร้างวิสัยทัศน์หรือจุดมุ่งหมายในชีวิตของตนเองอย่างชัดเจน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนทนาเพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือจุดมุ่งหมายของตนเอง เพื่อให้มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนยิ่งขึ้น มีการจัดงบประมาณสำหรับส่งเสริมการพัฒนาดนให้รอบรู้ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนใช้ในการพัฒนาดนเองตามความสนใจ และความถนัด เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ การฝึกทักษะกีฬา ความสามารถทางดนตรี เป็นต้น สร้างแรงจูงใจในการคิดอย่างเป็นระบบให้นักเรียน ให้นักเรียนคิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการวางแผนอย่างมีขั้นตอนตามลำดับ

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาตัวชี้วัดและแนวทางส่งเสริมการพัฒนาดนให้รอบรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการพัฒนาดนให้รอบรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1) ด้านรู้จักควบคุมจิตใจและพฤติกรรมการเรียนรู้อยู่เสมอ 2) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ส่วนตัว 3) ด้านการฝึกจิตได้สำนึกในการทำงาน 4) ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ และ 5) ด้านการยึดมั่นต่อความจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา กองจินดา (2549 : 117) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 พบว่า แนวปฏิบัติด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ มีความตรงตามเนื้อหา มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ประกอบด้วย การกระตุ้นให้บุคลากรมีวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลที่เป็นภาพในอนาคตที่มีตัวตนเห็นได้ชัดเจนและเป็นสิ่งที่แท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศนิษฐา อมรพรหมภักดี (2551 : 78) ได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมการเป็นบุคคลรอบรู้ขององค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

พระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 พบว่า แนวทางส่งเสริมการเป็นบุคคลรอบรู้ที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ส่วนตน เช่น การกระตุ้นให้ครูมีวิสัยทัศน์ของตนเอง โดยตอบคำถามตนเองถึงความต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และมีความแน่วแน่ในวิสัยทัศน์นั้น 2) การจัดการความตึงเครียดอย่างสร้างสรรค์ เช่น ส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพ สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้คิดสร้างสรรค์วิธีต่าง ๆ เพื่อลดช่องว่างระหว่างวิสัยทัศน์ส่วนตนกับความเป็นจริงในปัจจุบันของตนเอง เพื่อที่จะดำเนินการให้วิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้สำเร็จ เมื่อไม่สามารถทำให้วิสัยทัศน์นั้นเป็นจริงได้แนะนำให้ครูปรับวิสัยทัศน์ลงมา ให้สามารถปฏิบัติได้ 3) การยึดมั่นต่อความจริง เช่น แนะนำให้ครูวิเคราะห์ตัวเองและยอมรับความเป็นจริงเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไข ใช้ข้อมูลที่เป็นจริงในการตัดสินใจ 4) การฝึกจิต ใต้สำนึกในการทำงาน เช่น พัฒนาทักษะตามความต้องการอย่างจริงจังจนกลายเป็นจิตใต้สำนึก กระตุ้นให้มีการใช้ จิตใต้สำนึกโดยสร้างประสบการณ์ในการทำงานที่มีความยุ่งยากซับซ้อน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลิวลีย์ บุญตา และศุภรัตน์ มิ่งสมร (2552 : 99) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นฐานพบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ของครูผู้สอนใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับค่าโอแกน จากมากไปหาน้อย ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 คุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ประกอบด้วยตัวแปร มีนิสัยรักการ อ่าน กระตือรือร้น ขวนขวายหาความรู้ใหม่ๆ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และสอดคล้องกับ รังสิมาภรณ์ หนูน้อย (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ผลการวิจัย สรุปว่า 1) แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีข้อคำถามวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง 7 ด้าน จำนวน 70 ข้อ คือ สมัยครใจที่จะริเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง รักการเรียนรู้ มีความ รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน มีการวางแผนการเรียนรู้ รู้วิธีการเรียนรู้ และ มีการประเมินตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ตัวชี้วัดที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ที่มีคุณภาพด้านความเที่ยงเชิงโครงสร้างที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการวางแผนในการวัดพฤติกรรมการพัฒนาตนให้รอบรู้ สามารถนำไปเป็นประโยชน์ในด้านการวิจัย เพื่อปรับปรุง ส่งเสริมการพัฒนาตนเองให้รอบรู้ของนักเรียน ควรใช้ประกอบกับการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อจะช่วยให้ได้ข้อมูลและคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

1.2 ครูผู้สอนควรจัดรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาตนให้รอบรู้ของนักเรียนอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา พัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาตนในด้านอื่นๆอีกต่อไป

2.2 ควรมีสร้างแบบวัดการพัฒนาตนให้รอบรู้เพื่อนำไปใช้ในการประเมินนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชา กองจินดา. (2549). *แนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- มลิวลย์ บุญดา และศุภรัตน์ มิ่งสมร. (2552). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง(กศ.ม.). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รังสิมาภรณ์ หนูน้อย. (2553). *การพัฒนาการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับ นักศึกษาวิทยาลัยชุมชน*. ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศนิษฐา พรหมภักดี. (2551). *การพัฒนาแนวทางส่งเสริมการเป็นบุคคลรอบรู้ขององค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วรรณจริย มั่งสิงห์. (2547). *การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มข.* ปีที่ 28 ฉบับที่ 1 (กันยายน – พฤศจิกายน 2547) : 18-19.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2556). *การพัฒนาตนเอง*. สารานุกรมออนไลน์. [ออนไลน์].
ได้จาก : <http://th.wikipedia.org/wiki>. [สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2556].
- Senge, P.M. (1990). *The Fifth Discipline : The Art and Practrice of the Learning Organization*. New York : McGraw – Hill.